

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 210/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s. r. o., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 4070/2012 až sp. zn. Rvp 4085/2012 vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 4070/2012, sp. zn. Rvp 4071/2012, sp. zn. Rvp 4072/2012, sp. zn. Rvp 4073/2012, sp. zn. Rvp 4074/2012, sp. zn. Rvp 4075/2012, sp. zn. Rvp 4076/2012, sp. zn. Rvp 4077/2012, sp. zn. Rvp 4078/2012, sp. zn. Rvp 4079/2012, sp. zn. Rvp 4080/2012, sp. zn. Rvp 4081/2012, sp. zn. Rvp 4082/2012, sp. zn. Rvp 4083/2012, sp. zn. Rvp 4084/2012 a sp. zn.

Rvp 4085/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 4070/2012.

2. Sťažnosti spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 2. mája 2012 doručené sťažnosti spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 4070/2012 až sp. zn. Rvp 4085/2012 vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 12 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 14 dohovoru a práva užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v bližšie nekonkretizovaných konaniach (u súdneho exekútora boli veci vedené pod sp. zn. EX 112812010, EX 184752010, EX 23202010, EX 25672011, EX 7012011, EX66092011, EX 18102011, EX 37262011, EX 3282011, EX 55342011, EX 16992010, EX 19912010, EX62212009, EX 65552011, EX 140932010 a sp. zn. EX 130112010, pozn.).

2. Sťažovateľka v predmetných 16 veciach osobitne podanými návrhmi požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcie. Súdny exekútor postupujúc podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) následne požiadal okresný súd o udelenie poverení na vykonanie exekúcií. Okresný súd tieto žiadosti

prijal na ďalšie konanie, čím došlo k zákonnému založeniu jeho povinnosti rozhodnúť o nich v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovených lehotách.

3. Sťažovateľka uvádza, že okresný súd o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverení na vykonanie exekúcií dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že tieto veci nevykazujú prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadujú takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť jeho posúdenie, resp. rozhodnutie v týchto veciach. Sťažovateľka uvádza, že jej dosiaľ neboli zo strany okresného súdu oznámené ani spisové značky, pod ktorými sa napádané exekučné konania vedú, preto ich identifikovala len pomocou označenia účastníkov a údajov, ktoré sú jej známe.

4. Vzhľadom na neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu sťažovateľka podala v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predsedovi okresného súdu sťažnosti na prieťahy v ňou iniciovaných exekučných konaniach. Sťažovateľka v sťažnostiach uvádza, že na tieto svoje sťažnosti nedostala dosiaľ žiadnu odpoveď.

5. Uvedeným postupom okresného súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

6. V petite sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaniach (bližšie nekonkretizovaných) boli porušené ňou označené práva, aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľke bol okresný súd zaviazaný zaplatiť finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

7. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) alebo Trestného poriadku.

8. Podľa § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

9. V danom prípade sa sťažnosti vedené pod sp. zn. Rvp 4070/2012 až sp. zn. Rvp 4085/2012 týkajú tých istých účastníkov konania (sťažovateľka a okresný súd), pričom navyše sú takmer identické z hľadiska právnej argumentácie použitej v nich sťažovateľkou, ako aj z hľadiska právneho problému, ku ktorému bude potrebné zo strany ústavného súdu prijať meritórny záver.

10. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd rozhodol o spojení sťažností na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom..., ak tento zákon neustanovuje inak.

V zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Citované ustanovenia § 20 ods. 1 až 3 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahujú aj na sťažnosti podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

12. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd viazaný pritom návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom

súde), čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

13. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu (ktorý koncipoval samotný návrh, pozn.) v texte sťažnosti ani v jej petite neuviedla spisovú značku, pod ktorou je ňou namietané konanie pred okresným súdom vedené, a ani ústavnému súdu s návrhom nedoručila relevantné (na návrh sa vzťahujúce) písomné podklady, hoci napr. na prvom liste návrhu uvádza, že tvoria prílohu tohto návrhu (s označením „*listiny podľa textu*“, pozn.).

14. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

15. Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

16. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky konštatuje, že sťažnosti vykazujú také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom (pozri bod 10 a nasl.), že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných

podmienok konania pred ústavným súdom. Na uvedenom nič nemeí ani s'ťažovateľkino tvrdenie, že jej dosiaľ neboli zo strany okresného súdu oznámené spisové značky konaní, pod ktorými sa jej exekučné konania vedú. S'ťažovateľka totiž žiadnym dôkazom nepreukázala, že by tieto údaje žiadala oznámiť a že by jej ich okresný súd odmietol sprístupniť. Opísaný dôvod preto považoval ústavný súd za dostatočný pre odmietnutie s'ťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri ich predbežnom prerokovaní.

17. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno s'ťažnosti považovať aj za predčasne podané. Ústavný súd totiž dopytom na okresnom súde zistil, že s'ťažovateľka sa spolu v 319 svojich veciach vedených okresným súdom podaním z 12. marca 2012 s'ťažovala na existenciu zbytočných prieťahov. Podpredseda okresného súdu vo svojej odpovedi zo 4. mája 2012 opísal procesný stav konania a v závere svojej odpovede prisľúbil čo najskoršie vybavenie s'ťažovateľkiných vecí. Z uvedeného možno vyvodíť, že s'ťažnosti boli ústavnému súde podané v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon s'ťažovateľke na ochranu jej práv účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnená podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo ňou sledovaný cieľ.

18. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť nie je prípustná, ak s'ťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je s'ťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

S prihliadnutím na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde považuje ústavný súd za dôvodný záver, že s'ťažovateľka v s'ťažnosti nepreukázala skutočné využitie všetkých účinných právnych prostriedkov nápravy, a preto bolo možné ňou doručené s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy odmietnuť aj pre ich neprípustnosť vyplývajúcu z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2012